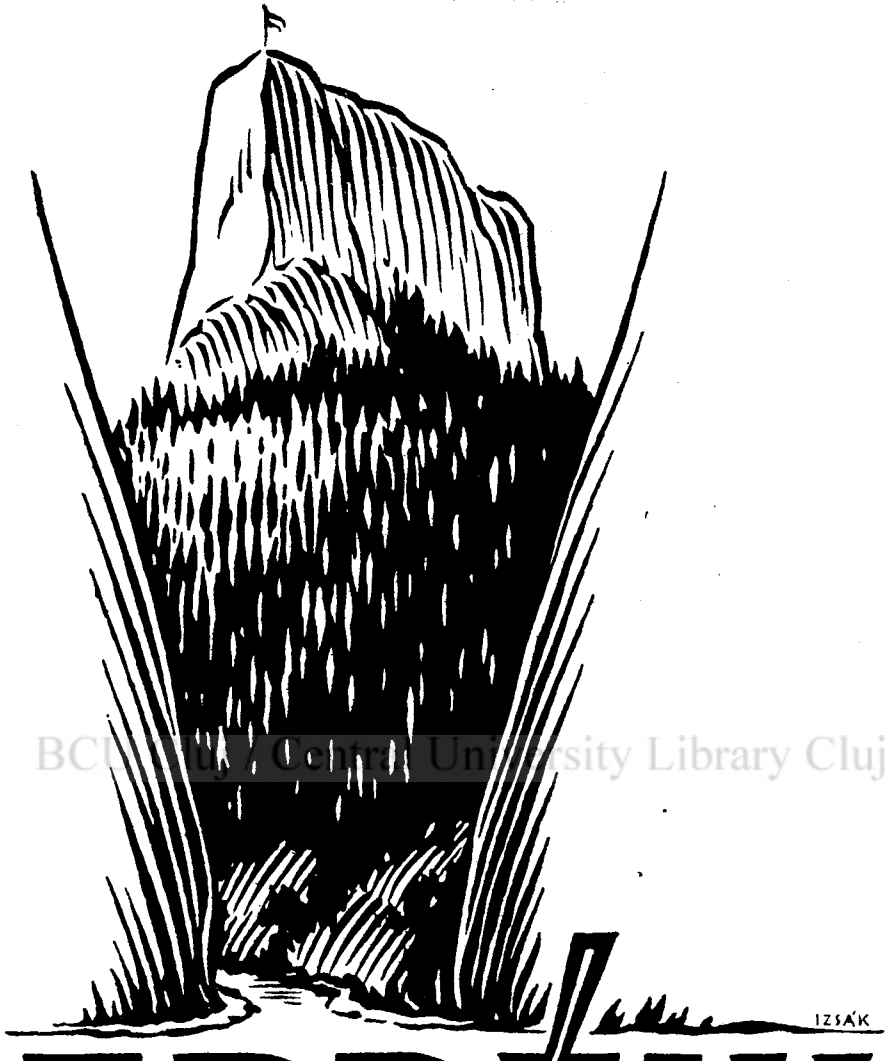

108120

BCU Babeş-Bolyai University Library Cluj 859/944

10/12

IZSÁK

ERDELY

HONISMERTETŐ FOLYÓIRAT

**LAPTULAJDONOS:
ERDELYI KÁRPÁT
EGYESÜLET.**

XLI. ÉVF., 3. SZÁM
1944. MÁRCIUS

Erdély

Főszerkesztő és felelős kiadó: Dr. BALOGH ERNŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Jókai-u. 2. Telefon 36-37

Előfizetési ár évi 12— pengő. — Az EKE központi tagjai tagdíjuk fejében kapják. — Vidéki osztályok tagjai előfizetési díja évi 8— pengő. — Egyes szám ára 1— pengő. — Tagdíjak és előfizetési díjak befizethetők az EKE 72.478. számú csekkszámán és a központi irodában Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. — Hivatalos órák: d. e. 9—1-ig d. u. 6—8-ig. Telefon 36-37.

T A R T A L O M

*Dr. Cholnoky Béla (Bogátmindszent):
Oláhláposról a Széplesre. — B. I.: Túrára.
— B. I.: Régi túranaplókból. — Dr.
Tulogdy János: † Hirschfeld Sándor. —
Dr. Tulogdy János: † Dr. vilmányi
Bodnár István. — Hírek.*

Az Erdélyi Kárpát Egyesület központjának és vidéki osztályainak levelezési címei:

Központ: Kolozsvár, Jókai-utca 2., II. emelet. Telefon 36-37.

Besztercei osztály: Dr. Stieber Lajos Beszterce, Erdőgazgatóság.

Csikszéki osztály: Székely Géza, Csíkszereda, OMIH.

Dési »Cibles« osztály: Knizsek Károly, Dés, Villamosművek.

Felsőbányai osztály: Dr. Görög József, Felsőbánya.

Háromszéki osztály: Dr. Dobay Béla Sepsiszentgyörgy.

Marosszéki osztály: EKE marosszéki osztálya, Kazinczy-u. 13., Marosvásárhely.

Nagybányai »Gutin« osztály: Tréger Lajos, Nagybánya, Fürdőtelep.

Óradnai osztály: vitéz Solthy László, Óradna.

Révi »Zichy« osztály: Kulcsár Andor ref. lelkész, Rév.

Udvarhelyi osztály: Zárug András, kereskedő, Székelyudvarhely.

Zilahi »Meszes« osztály: Seress Miklós, Zilah, Király-u. 23.

ERDÉLY

Oláhláposról a Széplesre

Irta: Dr. Cholnoky Béla (Bogádmindszent)

Nem kényelmes szalon-túra, az bizonyos. Aki előnyben részesíti, hogy este tánczenét hallgathasson a divatos fürdőhely éttermében, kerülje el messze ezt a tájéket, de aki teljes kikapcsolódást akar, azt kívánja, hogy egészen elszakadjon a hétköznaptól, elfelejtse a város porát és gondjait, szánjon rá egy hetet és a vele járó fáradságot, kényelmetlenséget vállalja el jószívvel.

Különösen az utóbbit ajánlom turistatársaim figyelmébe, ha a Lápos medencéjéből valamelyik szép vulkáni kúpra vagy éppen az ország legszébb, legmerészebb vulkánjára, a Széplesre akarnak feljutni, bizony, a közlekedés rossz, az utak nem éppen aszfaltosak, a turistaösvény sincs kiépítve, hideg-melegvizes szállodai szoba sincs, de nincs borraivaló reményében hajbókoló pincér, haszonlesően tessék-lássék rendelkezésre álló alkalmazott se. Olyan igaz jóakarattal, romlatlan örömmel, becsületos segíteni-akarással se lehetne itt már találkozni, ha az út nem volna ilyen nehéz és körülményes. Most pedig már csak ezekért az olyan ritkává vált erényekért is igen nagy hálával gondolok mindenkire, hangsúlyozom, kicsire és nagyra egyképpen, akikkel sorsom ezen a nyári tanulmányúton összehozott.

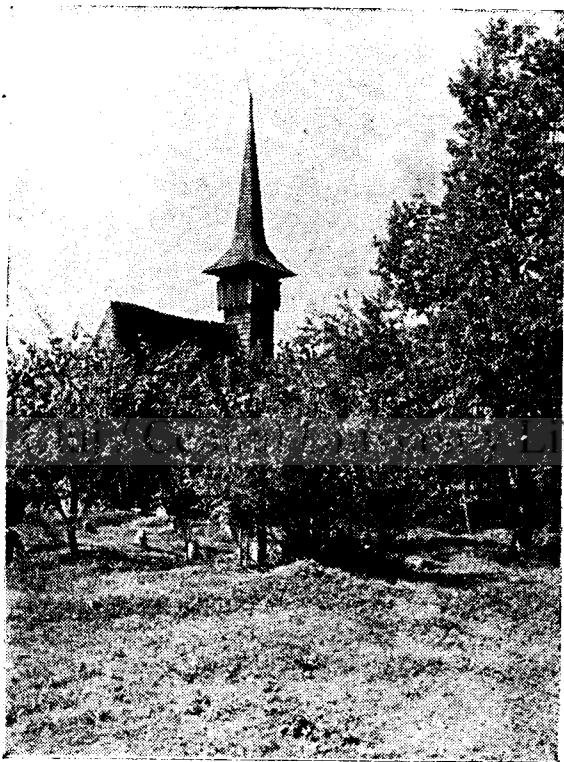
Kissé nehezen jutottam el Oláhláposra, de innen már nem volt baj. Mindenki segített, támogatott, sőt megértett, még az egészen egyszerű szegény emberek is. Pedig milyen szegények ezek a falusiak az ország más vidékén lakó falusiakhoz képest! és milyen elhagyatottak! Oláhlápostól 30 kilométeres körzetben nincs vasútállomás, megközelíthető még a legközelebbiek között is csak egy van: Galgó. A személyforgalmat autóbusz bonyolítja le, de bizony ez meg a mai gumiszegény, benzinszegény világban sokszor kénytelen az utasok egy részét cserbenhagyni. Nem is éppen kényelmes, mert ha szerencsénk van és felférünk, olyan szerencsénk már nem igen akad, hogy ülve telessük meg az utat. Nem kellemes bevezetés, de megéri.

Oláhláposon már sokkal símábban megy minden. Itt már van jóakarát és sok kedvesség. Továbbjutni Tökésre vagy gyalog lehet, vagy szekérrel. Mivel a csomagomat angyali segítőkészséggel kocsin előrevitték, gyalog mehettem s bár itt még nincs szó merész hegyformákról, vagy az alhavas mély völgyeiről, már az első pár kilométeres út is teljesen eltér a megszokott alacsonyhegyvidéki, vagy éppen mezőségi tájaktól. Az alacsony hegyek, a medencét körülvevő dombok változatos alakja az őket felépítő kőzetfajták nagy változatosságára mutat. Különösen feltűnő ez a mezőségi egyhangú agyag- és homokkőből felépült hegyek után. A háttérben, messze Magyarláros fölött ott pompázik magányosan a Gutintól a Széplésig húzódó vulkán sor egyik gyöngyszeme, a szép szabályos alakú Sátorhegy.

Oláhláposon a település — hogy úgy mondjam — még egészen növénytermelő-jellegű. Ottjártamkor javában készülődtek a cséplésre, a szérűskertekben és a szántóföldeken mindenfelé gabonakeresztek, szorgalmasan folyt a behordás, kaszáltak, gyűjtöttek. A mondottak természetesen nem jelentenek egyben alföldi jellegű települést. Oláhláposon a Láros az egyre jobban kiszélesedő medencében még mindig felsőszakaszjellegű nagy hegyipatak. Pillanatnyilag ugyan nagyon kis vize volt, de hogy nagy úr lehet, ha megárad, mutatják nem csak az összedöntött hídak — ilyet is láttam, — hanem a meder hatalmas, jókora hordó nagyságú kavicsai is. Igen nagy munkaképesség kell ahhoz, hogy a folyó továbbszállítsa őket. Nem is kanyarog itt még a Láros! Ilyen környezetben alföldies jellegű falu nem alakulhat ki. A házak is idegenszerűek annak, akinek a szeme alföldi vagy dunántúli építkezéshez szokott. Fából vannak, de fából van itt minden, még a tempom is (1. kép), mint mindenfelé ezen a vidéken, feltéve, hogy nem helyettesítették valami új, gyakran szörnyen ízléstelen kőtemplommal. Szegény kis fatemplomok láthatólag nem bírják a versenyt a modern kor épületeivel, sokfelé már nem is igen törődnek velük, pusztulásnak indulnak, pedig talán helyesebb volna a fatemplom javára inkább a másikat egy kicsit elhanyagolni.

Tökésen egyszeriben más a kép, pedig alig száz méterrel van magasabban, mint Oláhláros. Csakhogy itt már keskeny völgyben rohanó igazi hegyipatak mellé kerültünk: a Széplés-völgy kijáratába. Megváltozik a termelés, megváltozik vele együtt a falu képe is. Itt már nem a növénytermelés, hanem az állattenyésztés a fő-kereset, a szántóföldek egészen kicsiny területre húzódnak össze a keskeny völgyfenékre és kevésbé meredek lejtőkre. De még így is sok köztük a rét, a termés legnagyobb része pedig nem gabona, hanem szénna. Dolgozik ugyan egy kis malom a patakon, de ez már nagyon kezdetleges valami. A kevés örölnivalóhoz ez is elég. Az igények se nagyok. Nem nullást kell itt előállítani, csak jó gromba kukoricaisztet.

A faluból a Széples felé indulva még ez a kevés növénytermelés is egykettőre eltűnik. Csak éppen a szénát kaszálják le és gyűjtik össze, ahol lehet, de be kell vallanom, még ma is kissé rejtélyes előttem, hogy hogyan szállítják le a faluba. A völgy összeszűkül, az út ösvénnyé fajul, ez meg hol felkapaszkodik a völgylejtőre, hol újra meg újra keresztezi a patak medrét. Láttam ugyan gázlónak használt helyeket, de nagyvízkor ezek bizonyára teljesen használhatatlanok. A gyalogút jól-rosszul összetákolt

1. kép. Fatemplom Oláhláposon,

pallókkal megy át a medren. Rendesen egy nem is túlságosan gondosan kiválasztott és átfektetett törzs, mellette a fákra odakötözve vagy csak oda-támasztva valami hosszabb ág és már készen is az egész. Eleine csodálkoztam rajta egy kicsit, hogy itt, ahol annyi a fa, még valamirevaló pallót se készítenek. Hajlandó voltam az ittlakók hanyagságának, lustaságának betudni, de aztán mindegyre több és több jele mutatkozott, hogy árvíz idején szörnyeteggé duzzadhat ez a kis patak, s ilyenkor híd legyen ám, amelyik a rohamának ellent tud állni! Annak a néhány pásztornak, erdésznek, akik erre járnak, ez is jó, drága, bonyolult építkezéseket se elvégezni,

se megfizetni nem tudnának. Csak az a lehetőség képzelhető, hogy a völgy-lejtőn valahol komoly rendes utat építsenek, de az út mai helyén mégis csak ez az egyetlen észszerű megoldás. A pásztor meg a marhája elmegy a mai úton is, ha meg a mai nagyszerű hídakat a víz elviszi, nem nagy dolog újat csinálni helyettük.

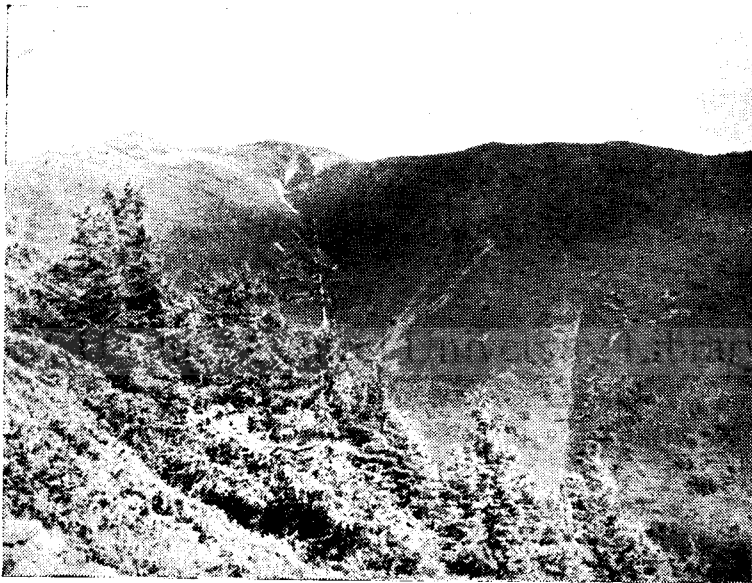
Úgy látszik, néha egészen szokatlanul magas és tartós árvizek is járnak erre. A völgyfenéken gyakran láttam egész kis ligeteket elpusztítva, kiszáradva. Az árvíz ölte meg a fákat, gyökereik a víz alatt megfulladt. Hosszú árvíz kellett hozzá, mert az égerfa elég sokat kibír.

Az elpusztult fát senki se vágja ki, senki se hasznosítja. Allnak, mint a pusztulás néma tanui, néhány év alatt elkorhadva összerogynak s újra ellepi hulláikat a felburjánzó csemeték tömege. Hogyan is tudnák őket felhasználni? Elszállítani nem lehet, a falu szükségletét közelebbeső erdő-részekből is könnyű kielégíteni, de még ha valahogyan be is vinnék a faluba, ugyan mit kezdenének ott vele? Mibe kerülne az a fa, amit a mai útviszonyok mellett innen valami sűrűbben akott vidékre akarnának szállítani? A völgyben elpusztuló fák esetében ez még csak hagyján, de mi megy veszendőbe magán a Széplesen.

Az erdőri lak — a multban legalább is ez egyúttal turista-menedék-ház is volt — már az igazi őserdő szélén áll. Innen kezdve meredekebbé válnak a lejtők, magasabbak a hegyek, nem mintha a kőzet megváltozna, hanem mert itt már a Széple nagy andezit-láva kúpja megakadályozta a puhább kőzetek pusztulását is, s ezzel el is lep mindent az erdő. Eleinte lombos fák — micsoda remek bükk-példányokat láttam! — később kevert erdő borítja a hegyeket, majd, körülbelül éppen az andezit-takaró aljától kezdve, kiszorít mindent a fenyő. A lombos erdőben is, a fenyvesben is évszázados óriások tolakodnak a fény felé, de mindenütt elhalt, szerencsétlenül járt, vagy elaggott társaik hullája felett.

Fában szegény vidéken élek s már az elején megfájdult a szívem, hogy még a kijelölt út is hogyan kanyarog, bukácsol az elpusztult faóriások tövei körül. Ha valami varázslattal a még használható anyagot ebből a tömegeből el tudnám innen vinni! A hasznavehetetlen is sok, nagyon sok. Évtizedek óta hevernek egymás hegyén-hátán a hatalmas törzsek, sok már annyira elkorhadt, hogy összeroskad a lépés súlya alatt. Önkénytelenül felmerült bennem a kérdés: vajjon olyan gazdagok vagyunk mi, hogy ezt a szörnyű pazarlást megengedhetjük magunknak? Pedig nem is tehetünk róla. A megszállás évei alatt és a háborús nehézségek közepette minden mulasztást helyrehozni lehetetlen. Hanem azért fájdalmas volt arra gondolni, hogy a közeli Radnai-havasok völgyei mindenfelé tele vannak szórva fűrészmalomokkal. Dolgoznak, termelnek, szállítanak. Itt nyoma se látszik efélének, pedig csak az a faanyag, ami egy-egy kis oldalpatak völgyébe beledőlt és a medrében összetorlódott, egypár évig foglalkoztathatna valami ügyes embert, aki eféle készséget el tud készíteni.

Az andezitre érve a lejtő igen hirtelen nagyon meredek lesz. Szerencsétlenségre — vagy szerencsére? — bár helybeli útitársam is volt (igaz, bevallotta, hogy sohasem járt még a Széplezen) éppen itt letértem az útjelzéstől. Eleinte nem volt semmi baj. Útitársam már éppen kezdett nagyon büszkélkedni, hogy lám így még gyorsabban fenn leszünk, mintha az útjelzést keresgéltük volna, de ez a büszkeség hamarosan lényegesen alábbhagyott. Felfelé a fenyves egyre jobban alacsonyodik, a magas szálfákat sűrű fenyőbozót váltja fel, majd megjelenik a havasi éger. Kegyetlen bozót ez magában is. A viharok előtt lesimuló, eleinte rendesen majdnem a földön kúszálódnak össze, de az igazi nemulass csak akkor kezdődik,

A Széples tömege.

amikor a törpe boróka is belekeveredik az egyre alacsonyabbá váló égerbozótba. Útitársam vakmerősége ugyan nem csökkent, még a feltűnedező törpefenyő-foltoknak is neki akart menni, de láthatólag megbánta már egy kicsit, hogy az útjelzést nem követtük pontosan. Eddig én is bántam, most azonban kezdtem kibékülni az igazán fárasztó kapaszkodással, mert innen már a bozót több kilátást engedett s lassankint a közvetlen környezetet is át tudtam tekinteni. A törpefenyő és a törpe boróka mellett egyre több igazi havasi növény bukkant fel. Még sokkal nagyobb volt az örömem, amikor lassankint az egész sziklás, törmelékes lejtőt vastag réteggel beborította a tőzegmoha. Minden lépésnél hol bokán felül, hol térdig süppedtem be a puha moharétegbe, de a látvány mindörökre felejthetetlen marad, mert beburkolja ez a szőnyeg az egész lejtőt attól kezdve, hogy az égerbozói egy kissé megritkul egészen fel a csúcsig. Érdemes volna ez

a jelenség a komolyabb tanulmányozásra. A 10—40 cm., néhol még vastagabb réteg alatt mindenféle durva andezittörmelék fekszik, vagy szálban áll az andezit. A moha ugyan vizes, helyenkint vizet lehet facsarni belőle, de a meredek lejtőn lúp keletkezésének nyoma sincs.

Már ez is kárpótolt minden fáradalomért, hát még a kilátás a csúcscról! A törpefenyő-foltok majdnem egészen a tetőig felhatolnak. Ez is, a kísérő növényzet is egészen szokatlan volt nekem a Radnai-havasok, Kelemen-havasok stb. csúcsai után, de még szokatlanabb a magánosan álló Széplesről a kilátás. Mint valami térképen laposra törpülve tárul ki nyugat felé a Láposi medence és a körülötte levő alacsonyabb hegyvidék. Kelet felé látszik még néhány hatalmas, az erdőhatár fölé emelkedő gerinc és csúcs, de ezek tulajdonképpen mind a Szépleshez tartoznak. A közeli gerincek mögött ebben az irányban is alacsonyabb hegyek következnek s csak a háttérben a párából bukkanik elő a Radnai-havasok felhőborította csoportja. (A 2. kép a Széples tömegét mutatja, nem egészen csúcscról, hanem már a lejtőről).

Lefelé könnyebb volt az út, bár a mászás a bozótban tisztességesen megviselt. Nagy könnyebbség volt, hogy a csúcscról szépen meg lehetett állapítani a követendő utat. Az „út“ kifejezés ebben az esetben kissé túlzás, mert nem tudva, hől találhatom meg a legbiztosabban a turistautat és mert semmi kedvet sem éreztem magamban ahhoz, hogy lefelé is a bozótban vergődjem át, fentről, mint követendő irányt, egy sziklás gerincet és egy bizonyosan helyes irányba vezető patakmedret választottam ki.

Felülről olyan szépnek, egyszerűnek és kellemesnek tűnt fel az egész. A sziklagerincen nem is ment nehezeen a dolog, hanem a patakmeder! Számítottam görgetegre, hordalékfára, de a kidőlt faóriások ilyen hihetetlen, kúsza tömegére nem. Gondolja meg jól minden túristatársam, mielőtt a Széples valamelyik patakmedrében vág neki az útnak. És mégis azzal kell befejeznem; ez is megérte. Estére kelve ugyan holtfáradt voltam, de a fáradság azóta régen eltűnt, csak az őszrengő emléke maradt meg. És ennek az ősvadonnak az emlékét sokért nem adnám oda.

Túrára

A tordai hasadék keletkezése ... a hasadékban fekvő terraszokon és a barlangban talált különböző kori leletek bizonyság szerint a **Tordai hasadék** az ősidőktől kezdve lakott hely volt. A Szent László-monda és az egyes barlangokban látható 1500-as évekből származó felírások pedig már az újabb kori ember munkájának az igazolója ...

Tulogy János dr. tanulmányából. Földrajzi Közlemények, Bp., 1943. LXXL. kötet, 3. szám.

A hajdani hatalmas barlangból keletkezett Tordai hasadék földtani és embertörténeti újabb leírása nagy nyeresége nemcsak a tudományos, de a turista világnak is. Képek, rajzok és térképvezérlatok jól kiegészítik Egyesületünk tudós alelnökének és a kolozsvári egyetem m. tanárának értékes dolgozatát.

*

A homoróddaróci erődtemplom. Kevés izgalmasabb kérdése van a magyar régészet történetének, mint az ország nemzetiségi területén, lévő műemlékek tudományos vizsgálata. Vajjon minden fenntartás nélkül a magyar művészet történetébe tartoznak-e? Hiszen alkotójuk esetleg nem magyar. Vagy minden további nélkül ki kell szakítani művészetünk történetének lapjai közül és annak a népnek kultúrvagyonához kapcsolni, ahonnan a népcsoport egykor kirajzott? Ez utóbbi megoldásra különösen **Erdélyben** és a **Felvidéken** láthatunk sok szomorú példát, amikor e vidék műemlékeit minden fenntartás nélkül be akarják olvasztani a német kultúra termékei közé. Meg kell állapítani viszont, hogy ettől az eljárástól a komoly német művészettörténet idegenkedett.

A magyar művészet a küzdelmes századok minden pusztítása, rombolása ellenére sem szorul rá idegen értékek kisajátítására, de nem is oly gazdag, hogy lemondhasson művészi múltjának emlékeiről ... Természetesen ezt a kérdést is szigorú tudományos kritikával kell tárgyalni ... Ilyen szempontok alapján ismerteti a szerző röviden a **homoróddaróci ev. templomot**, habár inkább a problémák felvetésére szorítkozik.

Homoróddaróc község — egyike a legrégebbi szász településeknek, — főutcájának dómszerűen kiemelkedő pontján épült templom alaprajzi elrendezése nemcsak előfordul hazánkban, de **Árpád-kori** művészetünk gyakran alkalmazott típusa közé tartozik, (a mellékhajók lebontása előtti állapotra értendő) ... Amint a díszes nyugati kaput az **esztergomi** mintakép nélkül idegennek mondhatnánk, ugyanúgy a torony alatti előcsarnokot a **lébényi** típusú templomok mellőzésével nem tudnánk megmagyarázni ... A főhajó ikerablakai a környék szász templomaival hasonlók. De a karzatok, a stallumok ízlése — különösen a koraiak —, szorosan kapcsolódnak a **székelyföldi** famenyezetek gazdag sorához...

A homoróddaróci evangélikus templom, bár a szászok lakta területen áll, nem e német művészeti kultúrához kapcsolódik, hanem kétségtelenül a magyar művészet egyik jellegzetes és érdekes emléke. Bizonyossága **Árpád-kori** művészetünk magas szintjének és terjeszkedő hatásának, mely még az ország keleti részére is eljutott, megőrizve egyéni formáit.

Bercsényi Dezső dr. tanulmányából. Építészet, Bp., 1943. III. köt. 3. füzet.

*

Temes megye térképe a Hunyadiak korában... Ha meg akarjuk rajzolni hazánk XV. sz., vagy még régebbi részletes térképét, a legtöbb kérdésben leküzdhetetlen nehézségeink támadnak... A Kárpátok koszorúján belül előfordult politikai határok tüzetes földrajzi jellemzése hiányzik... A használatos, úgynevezett „történelmi“ térképek nem sokat érnek. Egy-egy jelzett korra többkevesebb helynevet vesznek fel s ezeket a helyzetképbe írják be. Ebből nem tűnik ki a helység pontos fekvése sem: de a főbaj az, hogy nincs meg rajta az akkori folyóhálózat, hegy, szoros, hágó, rév, csúcs, ér, forrás, táj akkori elnevezése és helyzete. Így ezeket a térképeket tudományos célra felhasználni igen kockázatos dolog.

... Ahhoz, hogy az egész ország **Mátyás-kori** térképét megrajzolhassuk, minden megyét földrajzi módszerrel, valamennyi történelmi adat felhasználásával kellene kidolgoznunk: területükön pedig nemcsak a várakat és városokat, hanem valamennyi helységet fel kellene tüntetnünk... Ez a térkép... csak abban az esetben lenne történetföldrajzi szempontból befejezettnek tekinthető, ha az egykori vízrajz és az egykori természeti elnevezések érvényesülnének rajta...

Vitéz Temesy Győző dr. tanulmányából. Földrajzi Közlemények, Bp., 1943. LXXI. 3.

A térkép melléklet Temes megye területét idézi a Hunyadiak korából. Ezen láthatjuk, hogy a régi Temes megye a Bánát középső és keleti részét foglalta el. Krassó, Keve, Torontál, Csanád, Arad és Hunyad vármegyék határolták. Még Orsova és a Duna-szoros környéke is hozzá tartozott. Nem „csak“ a hegyeket járó, de magyar földünk multját kutató, lelkét szerető turista érdeklődéssel olvashatja ezt az értékes tanulmányt. Új gondolatokat kaphatunk belőle turista munkánkhoz.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

B. I.

Régi túranaplókból...

Turistaság és tudomány. A mi közösségünk a turistát csak mint különönc hegymászót tekinti, melynek egyedüli célja sportszerűleg mennél több méternyi magasba mászkálni s a kiállott fáradságok után jóízűen enni s nagyokat — inni!

Lehet, hogy ebből a fajtából is vannak, de a dolgot behatóbban és elfogultság nélkül vizsgálva, hamar nyilvánvaló lesz annak céltudatosabb és nemesebb hivatása.

A szenvedélyből eredő hegymászás már nem sport, hanem élvezet... Örömet jelent az üde tiszta levegő. Szép a szélvájta szikla, a vízmosásos lejtő, a geológiai erők évezredes munkája...

...még el sem tűnt a hó és már nyiladoznak a virágok a havasokon... rügyek fakadnak, zöldbe öltözködik a kopár erdő...

... tarkaszárnyú pillangók röpködnek, magasan trilláz a lég primadonája, a lebegező pacsirta... berkek mélye a fülemile epedő szerelmi dalától zeng... Így lesz a turistából kutató, minden iránt érdeklődő. A kőzet, a növényvilág, az erdők lakója, — minden érdekli.

...mai napság már alig hisszük, hogy valaki a turistaságot léha és üres kedvtelésnek tartani elég elfogult lehessen...

Erdély, 1894. III. évfolyam.

*

1894. június 13-án megtartott választmányi ülésről... **Hankó Vilmos** javaslata a milleniumi kiállításban való részvétel ügyében elfogadtatik. Eszerint az egyesület kiállítja az erdélyrészi ásványvizek gyűjteményeit, 20 erdélyrészi fürdő látóképét egyforma keretben és bemutatja az erdélyrészi természeti szépségeket két stereoszkopban. Egyúttal kísérletet tesz a Székelyföld természeti viszonyainak leírása c. munka kiadhatására...

Erdély, 1894. III. évfolyam.

*

A hegy a magyarok néphitében... A székelyföldi Raki-erdőségben van egy magas, széles kődarab, melyet a nép **Rika-kövének** nevez. A monda azt beszéli, hogy a kő alá van temetve **Attila** neje, **Réka**... **Isten-kelete**, — így neveznek **Szilágysomlyó** mellett egy hegyet. A monda szerint itt pillantották meg a honfoglaló magyarok legegőbb Erdély felett a napot s hogy „nagy munkájokban elősegítse, a hegyen áldozatokat hoztak“... **Isten széke** a neve egy hegynek a **Maros** jobb partján, mely **Vécsre** jól látszik. E hegy 1370 m. magas. Tetején sűrű fenyvesek közt szép kilátás és kristálytisza forrás van. A monda szerint a régi magyarok áldozati helyül használták a hegyet. Allítólag **Szent László** királynak kedvelt vadászhelye volt...

Herrmann Antal dr. írásából. Erdély, 1893. II. évfolyam.

*

Torda-aranyosszéki népmondák... A **Szent Lászlóról** szóló monda, mely szerint az üldözött kunok aranyokat szórtak el maguk után, hogy az őr ellent feltartóztassák. **László** pedig imádkozott, hogy azok kövé váljanak... ismeretes egész hazánkban... Midőn **Szent László** átugratott a hasadékon, a nagy meg-rázkódás alkalmával hátrahanyatlott a lova, s a kalapjában hordott rozmaringszál kihullott onnan; a sziklák közt azonban (hozzáférhetetlen helyen) megakadt, kihajtott s ma már egy rozmaring-bokorra nőtt... Ugyancsak **Szent Lászlóról** szól ama másik monda is, hogy seregével ott táborozván, megszomjazott, de nem kapott sehohly vizet. Ekkor haragjában-e, vagy miben, kalapját egy sziklához csapta s azon a szerthelyen, (tüstént, nyomban értendő) egy forrás lett. Aki nem hiszi, nézze meg a **Berkes** felőli oldalon, mondja önérzetesen a **mészköi ember**.

Borbély Sándor írásából. Erdély, 1893. II. évfolyam.

B. I.

Id. HIRSCHFELD SÁNDOR

Id. Hirschfeld Sándor egyesületünknek legidősebb volt tagja, a magyar természetjárók nesztorja, a régi Kolozsvár egyik legjellegzetesebb tagja 1944. február 5-én rövid szenvedés után 85 éves korában elhunyt.

Ósei Németországból jöttek Erdélybe, de Erdély földjének, Kolozsvár környékének, Kolozsvár magyarságának hatása alatt izig-vérig magyar ember lett. Ő mondotta magáról: „Nem tagadom, elődeim némeiek voltak, de én büszke vagyok arra, hogy magyar vagyok.“

Aldásos, hosszú életén át Kolozsvár minden közintézményét, Erdély kultúregyesületeit segítette munkájával, adományaival.

Szerelmese volt Erdélynek, a földnek. Mikor a megnehezedett élet arra kényszerítette, félbehagyta kereskedői pályáját. A Jókai-utca 19. szám alatti öreg családi házból kora tavasszal kiköltözött a házsongárdi nagy gyümölcsösének „Deckavár“-ába, mely mellé utóbb az „Angyalvár“-at építtette. Ott késő őszig — amint mondotta —, egész nap dolgozott, este imádkozott és írta majdnem háromnegyed századot felölöl emlékiratait.

Szenvedélyes vadász és halász volt. Úttörője volt Kolozsvárt a kerékpározásnak. Első volt a magas kerékpározók (velocipédezők) közt. A sétatéri kerékpáros pályát 1889-ben, az aszfaltos pályát 1895-ben építők közt kiváló tevékenységet fejtett ki. Kerékpáros versenyző volt.

Minket id. Hirschfeld Sándor mint természetjáró érdekel elsősorban.

Kolozsvár környéke szépségeinek egyik legkiválóbb feltárója volt. Amint e sorok írójának egy orgonavirágos tavasszon ott a „Deckavár“ előtti padon elmesélte, 1876-ben ő foglalta először Tauffer Ákossal a Bükkerdő legszebb forrását, a későbbi Majláth-kútát és ugyanakkor a Szent János-kútát is, Schrammer nevű kőművesmesterrel saját költségén. A felette levő forrást (a vendéglőnél) Szent Aloisius-forrásnak nevezték akkor. Ő állította a Szent János-kút mellé 1889-ben Nagy János kőfaragó, szobrász által készített Szent János-szobrot. Ő iratta E. Kovács Gyulával azokat a gyönyörű sorokat, a Szent János-kútról, melyek kőbe vésve az ő emlékét is hirdetik örökre. A Sáros-Bükk-ben a Rajka-forrás mellett a „Laci-forrás“-t ő foglalta és nevezte el akkor még kis unokájáról, Dunky Lászlóról. A Bükk-erdőnek gyakori látogatója volt. Ott ünnepelte meg 70 éves születésnapját is. A leégett Kányafői menedékház helyére újnak építéséért is sokat fáradozott.

Meleg baráti viszonyban volt id. Hirschfeld Sándorral gr. Andrassy Gyula is, aki az ő és Hangay Oktáv kérésére építtette az EKE-nek Taszler főerdésze vezetése mellett a dobrini menedékházat.

Jó barátja volt Czárán Gyulának, egyesületünk Bihart feltáró apostolának. Tagja volt Czárán Bihart járó természetjáró csoportjának dr. Szádeczky Gyula és Lajos, Lészai Ferenc, Hangay Oktáv, dr. Moldován Gergely, Böhm Mihály, dr. Gámán József, dr. Scheitz Vilmos, Gámán Dezső, dr. Márki Sándor, Melitskó Frigyes, br. Mannsberg Sándor és dr. Apáthy István tagok mellett.

Kedvesen írta le a Rekeceli vízeséshez tett kirándulásokat dr. Szádeczky Gyulát búcsúztató megemlékezésében. (Ellenzék, 1935. március 8. szám). Igen, most már valóban örömtüzet gyújtott a mennyei magasságban Czárán Gyula, mert megérkezett az utolsó is jóbarátai közül.

Mi pedig szeretettel őrizzük meg emlékét id. Hirschfeld Sándornak, aki megmutatta nekünk, hogy lehet a földi életet a természet rajongó szeretetével tartalmassá, istenfélő, munkás életmóddal hosszú, boldog életté, szeretteinkért, családunkért való munkával, jósággal felejthetlenné, áldottá tenni.

Jellegeztés, 85 éves korában is szálegyenes, fűrge mozgású alakját, jóságos, kedves egyéniségét soha el nem felejtjük. Emlékét hálával, kegyelettel őrizi meg egyesületünk.

Dr. Tulogy János.

Dr. vilmányi BODNÁR ISTVÁN

Dr. vilmányi Bodnár István súlyos szenvedés után 1944. február 12-én 50 éves korában Budapesten meghalt.

Bodnár István gyermekéveit részben Kolozsváron töltötte. Budapesten volt orvos.

Egyesületünknek buzgó tagja, egyesületünk több tagjának jó barátja, Erdély szépségeinek rajongója volt.

Erdélyben sok, szép kirándulást tett egyesületünk tagjaival: az Öreg-havasra, a Kalota-hegyre, a Radnai-havasokba tett sí-kirándulásai örökre emlékeztetésekre azokra, akik Vele lehettek. Különösen a Radnai-havasokat szerette, melyet többször nyáron is felkeresett. Székelyföld szépségeinek megtekintésére tett útjai az Oltárkő megmászásának gondolatát is kiváltották lelkéből.

Kiváló természetjáró volt; szerette a nagy hegyeket, kitűnő hegymászó, kiváló síző volt. Legszebb teljesítményei voltak: a Mont Blanc dél-északi keresztezése, a Matterhorn megmásítása. Ez útjáról és a magashegyi veszély lélektanáról gyönyörű írásai jelentek meg a Túrísták Lapjában. Megmászta a Gran Paradisot, a Vajolet tornyokat, az Alpok sok 3000 m.-nél magasabb csúcsát. Kísérletet tett a Grand Jousset megmászására. Tevékeny tagja volt a Deutsche Alpen Verein-nak.

Budapesten mint az MTE, BÉTE tagja, a Magyar Túrística Szövetség tanácstagja, szakbizottságainak tagja fejtett ki nagyértékű munkát. Mint egy kis, baráti kiránduló kör lelke, összetartója pótolhatatlan ürt hagyott maga után.

Szomorú szívvel búcsúzunk Bodnár Pistától! A magyar természetjárás egyik legkiválóbb egyéniségének, felejthetetlen jó barátunknak emlékét kegyelettel őrizzük meg.

Dr. Tulogy János.

HIREK

MTSz tanácsának február 8-án megtartott ülésén **Csizik Béla dr.** elnök kegyeletes szavakkal méltatta **Merza Gyulának** érdemeit. Emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg. A tanács tagjai egy perces néma felállással adóztak Erdély nagy turistájának emlékére. Elnök bejelentette, hogy **Szuniogh-Árvay Nándorral** eljárta a Térképészeti Intézetben és turista térképek, terepgyakorlatok ügyében megbeszélést folytattak. — **BBTE, Dunántúli TE** és a **MTE miskolci Osztályának** 50. jubileumi működésének megünneplésére bejelentett terveket Tanács tudomásul vette. — **Gyergyószentmiklós** azon kérelmével kapcsolatosan, hogy az Oltárkő helyett városukban állítsanak a turisták országzászlót, hosszabb vita következett. **Ankner Béla, Babós Imre, Romhányi Antal dr.** felszólalása után a Tanács elhatározta, hogy ez ügyben kikéri a munkaterülettulajdonos **EKE** véleményét. Ügyvezető elnök ismertette **Cholnoky Jenő dr.** elnöklésével megtartott aggteleki bizottság ülését. Azon bejelentést, hogy a **galyatetői** szövetségi menedékház csak nagy nehézségek árán tartható üzemben, tanács sajnálattal vette tudomásul. Viszont örvendetes tudomásul szolgál, hogy a menedékház után nem, csak a vendéglői forgalomból származó jövedelem után kell adót

fizetni. — **MKE** márc. 10-én tartotta évi rendes közgyűlését, az irodalmi és fényképbíráló bizottságok kiküldésére, a budai hegyekben levezetett mentőterepgyakorlatról, a szövetségi **Mátyás-túrák** március 11-i zárőnnepségére, valamint a budai útjelzések kivitelezésével kapcsolatos bejelentéseket a Tanács tudomásul vette. Szövetségi terepgyakorlatnak június 3—4-én megrendezéséhez a Tanács hozzájárult. **B. I.**

Menedékházak

A Forrásligeti EKE menedékházban a 30 személyes közös hálóteremben a szállásdíj személyenként **EKE** tagoknak napi 1.80 P, Szövetségi tagoknak 2.40 P. és tagsági igazolvánnyal nem rendelkező kirándulónak 3 P. A légfűtéses és fürdőszobás 3 ágyas luxus szoba napi ára a fenti sorrendben 14.40, 19.20 és 24.— P. A kettő-, három- és négyágyas különszobák napi ára: 7.20, 9.60, 12 P; 10.80, 14.40, 18 P, és 14.40, 19.20 és 24 P. a fenti sorrendben. Ellátás: reggeli, ebéd és vacsora személyenként és naponta 12 P. A menedékház vízvezetékes és fürdőszobával felszerelt. Tartalék lepedőt és takarót, továbbá élelmijegyeket mindenki hozzon magával.

A rozsályi EKE „Mátyás királymenedékház“ megnyílt. A 16 személyes női és a 24 személyes férfi közös hálótermekben szállásdíj, mint a forrásligeti menedékházban. **Lepedőt és takarót** azonban mindenki hozzon magával! Itt vendéglői ellátás és élelem kiszolgálás nincsen. Ezen árak előreláthatólag május 1-ig marad-

nak érvényben. A fenti árakhoz jön a törvényes adó illeték. Felvilágosítást csak választ fizetve ad **Tréger Lajos EKE** elnök Nagybánya. Fürdőtelep. Telefon: 95. sz. **T. L.**

Osztályaink közgyűlése

EKE nagybányai Osztálya január 27-én tartotta népes közgyűlését. Az elnöki beszámolóból megtudjuk, hogy az **Osztály** szerves része képezi a szép fekvésű város idegenforgalmi és üdülöhelyi nagytervének. Az **Osztály** életének nevezetes napja volt június 12—14-e, amikor is az országos **Mátyás-túra** keretében felavatták a **roszályi menedékházat**, melyet „**EKE Mátyás király menedékháza**“ néven adták át rendeltetésének. Az **OSK**, a **MTSz** és **kolozsvári Központunk** jelentős anyagi és erkölcsi támogatásával létesített menedékház, nagy értéket jelent az összes magyar turistaság számára. **Forrásligeti menedékházunk** forgalma élénkebb volt, mint 1942-ben. Ebben nagy érdeme van **Farkas Károly** menedékház felügyelőnek. A közgyűlés tudomásul vette, **felsőbányai testvér Osztályunk** alakulásával bekövetkezett munkaterület megosztást. **Hozzájárult az Osztály** címéből a „**Gutin**“ jelző elhagyásához. Élénk volt az **Osztályunk** kiránduló tevékenysége is 1943-ban. A 46 kiránduláson (4 **Mátyás-túra** is beleszámítva) 392 személy vett részt 1280 km. teljesítménnyel. Igen örövendetes tagjaink sielő tevékenységének fokozódása. Reméljük, hogy városunk környéke jelentős sikőpontja lesz hazánaknak. Munkaterületünk ehhez nagyszerű lehetősége-

ket nyújt. **Osztályunk** taglétszáma az elmúlt évben 29 belépővel gyarapodott. Jelenlegi taglétszámunk 164. — Az 1944. év munkatervét munkaterületünk útjelzeshálózatának elkészítése jelenti. Szeretnénk, ha a folyó évben taglétszámunk tovább emelkedne, munkaterületünk és menedékházaink iránti érdeklődés tovább fokozódna. Kérjük ehhez minden magyar természetjárónak önzetlen támogatását.

T. L.

Csíkszéki osztályunk 1944. január 28-án tartotta évi rendes közgyűlését, mely alkalommal az egyesület főtitkára tartalmas beszámolóban ismertette az osztály 1943. évi munkáját, rámutatott azokra a nehézségekre, melyek a fokozottabb munkát lehetlenné tették. Az elért eredmények a megfeszített munka és találfekonytség szüleményei voltak. Ezt turista szellemmel és a közért való lelkesedéssel végezték az osztály tagjai, különösképpen pedig az osztály elnöke és ügyvezető alelnöke.

A tagok közül az orosz haretéren eltűnt az osztály egyik kiváló sízője, **Kozma Árpád**, kinek emlékére a folyó évben emlékversenyt rendezett az osztály.

Az osztály a legnagyobb munkásságot a sí-sport terén végzett. Több versenyt rendezett, melyek közül a **Csaba serlegverseny** emelkedik ki. Erről a versenyről — melyen 120 induló volt — a magyar filmiroda felvételeket készített s így az ország más vidékén lakók is tudomást szerezhettek a székely gyermekek leleményességéről és erős akaratáról, hogy semmiből pénz nélkül is eszközt

tud teremteni a sport művelésére és tétlenesség helyett edzi testét már kiskorában.

Több népes kirándulást szervezett az osztály, melyek alkalmával több kijelölt útvonalon útjelzési munkákat is végeztek a tagok.

Az „Uz Bence“ menedékház belső berendezését sikerült befejezni és folyamatban van a menedékház külső deszkázása is.

A menedékházban jelenleg a vendégek teljes ellátást kaphatnak.

A tartalmas beszámoló, valamint a jelentések elhangzása után a közgyűlés 1944. évre a következő tisztikart választotta:

Elnök vitéz dr. Karsay Sándor, ügyv. alelnök Székely Géza, alelnök dr. Köszler Arthur, Bakcsi Károly, dr. György Antal, főtítkárn Héjja Kálmán, titkárok: Szopos Albert, Bakó Pál, pénztáros Szentpéteri Bálint, ellenőrök: Vasbányai Antal és Tarsay Ernő, ügyészek: dr. Máté László, Csedő János ügyvédek, orvosok: dr. Buzás Márton, dr. Nagy András, dr. Szócs László.

Választmányi tagok: ifj. dr. Gál József, Bocskor Károly, Dóczy András, dr. Karda István, vitéz Bakó Gábor, Nagy Rezső, dr. Pitner Árpád, dr. Gál Károly, dr. Eröss Péter, id. Kovács Jenő, Ferenc Gyárfás, Szilárd József, Szathmári József, Seiwarth László, dr. Kovács Jenő, Vécsey Gyula, Lőrincz Ferenc, Kováts Imre, Kováts Ferenc, Aladics Zoltánné, Csedő Jánosné, Hajnód Mihályné.

Az egyes osztályok és bizottság tagjainak megválasztása után a menedékházak gondnokai nevében dr.

Kováts Jenő ismerteti részletesen a menedékházak helyzetét és forgalmát. Rámutat az egyesítő-i menedékház kibővítésének és felszerelésének sürgősségére. A közgyűlés a menedékház gondnoki teendőinek elvégzésével ideiglenes jelleggel Szegdi József balánbányai lakost bízta meg.

A közgyűlés az elnök zárószavával ért véget.

J. A.

Marosszéki osztályunk 1944. január 16-én tartotta közgyűlését, melyen a központot dr. Balogh Ernő elnök és Matejovics Antal gondnok képviselték.

A közgyűlést a Magyar Híszkegy elhangzása után dr. Máthé János elnök meleg bevezető szavai nyitották meg. Az elnöki megnyitó után Mőck Vilmos dr. titkár olvasta fel tartalmas jelentését, ismertetve az osztály 1943. évi eredményes munkásságát. Jelentésében kitér az osztály újjászervezésének áldásos következményére, melynek eredménye az osztály tagjainak örvendetes szaporodása és a tevékeny turista alkotó munka volt. Az osztálynak 1943. év végén 181 férfi és 49 nő tagja volt. A tagok közötti kapcsolat fenntartása céljából hivatalos helyiségében minden hétfőn, szerdán és pénteken ügyeletesszolgálatot tartottak. Az osztály élete igen élénk volt. Két ismerkedési estet, négy vetítettképes előadást rendeztek igen nagy sikerrel. Részletesen ismertette a titkári jelentés az osztály egész évi munkáját, mely különösen a túrák rendezése terén magaslott ki az előző évekhez képest. Az elmúlt évben az osztály 25 turát rendezett 191 résztvevővel. A Mátyás-túrák igen nagy

népszerűségnek örvendettek, aminek eredménye az volt, hogy a központ Mátyás-túráin résztvevtek száma 429 volt, addig az osztály 384 tag résztvevőivel az egyesületi statisztikában az előkelő második helyet foglalja el az osztályok között. Az osztály ebben az évben is megrendezte szokásos sítanfolyamát, melyen a kezdő tagokon kívül más fiatal érdeklődőket is oktatásban részesítettek. Möck dr. jelentésének további részében részletesen ismerteti az osztály legnagyobb munkájának a „Csont mezei“ menedékház építésének körülményeit. Rámutat a menedékház felépítésének fontosságára és azokra a nehézségekre, melyekkel a vezetőségnek meg kellett küzdenie, hogy a ház építéséhez hozzá lehessen kezdeni. Igen sokan járultak hozzá adományukkal a ház felépítéséhez, míg végre a természetheni adományokon kívül a központ útján az OSK nagyobb segílyt utalt ki. Természetesen a menedékház felépítéséhez még igen sok munka és még igen sok pénz szükséges, míg az tető alá kerülve és véglegesen berendezve a turisták rendelkezésére állhasson.

A titkári jelentésből megállapítható, hogy az osztály tagjai nagy megértéssel támogatták a vezetőséget felelősségteljes munkájában. A közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet mondott Both Károly turista szakosztályi vezetőnek és Grossman Erich okl. építész mérnöknek áldozatos és odaadó munkájukért.

A közgyűlés a tartalmas és az osztály egész évi tevékenységére rávilágító jelentést örömmel vette tudomásul.

A turista szakosztály munkájáról az osztály egyik leglelkesebb tagja, Both Károly számolt be. A turista szakosztály munkája áll az osztály egész évi munkásságának homlokterében. A legszebb munkát végezte és nyugodtan állíthatjuk, hogy ennél többet nem is tehetet volna a mai nehéz viszonyok között. A turista szakosztály tagjai nemcsak állandóan nagy számban vettek részt a túrákon, hanem állandó alkotó munkát végeztek. Minden egyes túrát felhasználtak arra, hogy vagy utat jelezzenek, vagy pedig az épülő menedékház érdekében végezzenek önzetlen munkásságot. A jelentés részletesen ismerteti a sikeresen levezetett Mátyás-túrákat, a kerékpáros túrákat és sítúrákat. A jelentésből örömmel állapítható meg, hogy a tagokat a leglelkesebb turista szellem hatja át és igen tevékeny turista élet uralkodik az osztályban.

A fényképész csoport részéről Schnedarek László csoportvezető számolt be a csoport tevékeny életéről.

A gazda jelentése után Grossman József pénztáros számolt be az osztály vagyoni helyzetéről.

A jelentéseket a közgyűlés köszönettel vette tudomásul és a felmentvényt a tisztikarnak megadta.

A jelentések elhangzása után a közgyűlés a következő tisztikart választotta meg 1944. évre:

Díszelnökök: Márton Zsigmond, Májay Ferenc dr. és Biró István dr., elnök: Máthé János dr., tiszteletbeli elnök: Papp Károly dr., alelnökök: Egey Jenő és Vaday F. Károly, titkár: Möck Vilmos dr., jegyző: Vendel Ist-

ván dr., jogtanácsosok: Kovács László dr. és Mikó István dr., pénztáros: Márk Magda, pénztárelenőrök Csiky Attila, Brassay József és Naphegyi Béla, gazda: Nagy Gábor, orvosok: dr. Sükösd Endre és dr. Trombitás József. A közgyűlés ezenkívül megválasztotta a különböző csoportok vezetőit és 23 tagú választmányt.

Az új tisztikar nevében Vadady Károly mondott köszönetet a közgyűlés bizalmáért és úgy a maga, mint a

közgyűlés nevében üdvözölte Máthé János dr. elnököt újbóli megválasztása alkalmával.

Végül dr. Balogh Ernő központi elnök fejezte ki köszönetét a központ nevében az osztály vezetőségének és agilis tagjainak azért az értékes munkáért, mellyel a magyar természetjárás ügyét az elmúlt évben lelkes odaadással szolgálták.

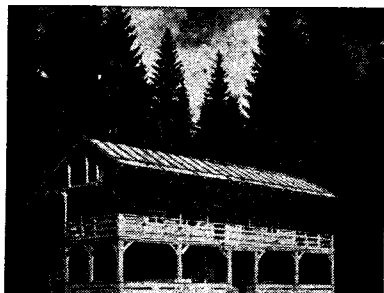
A közgyűlés az elnök zárószavaival ért véget.

J. A.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

MENJEN ÜDÜLNI az ERDÉLYI KARPAT-EGYESÜLET

Forrásligeti menedékházába

Megközelítése Nagybányáról, tengerszintfeletti magassága 1016 m.

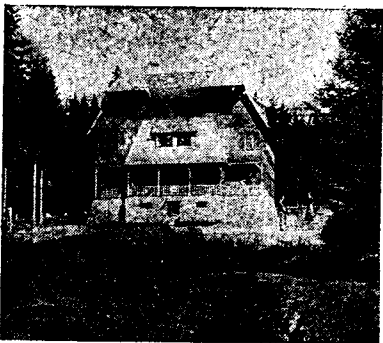
Kirándulási lehetőségek: a Rozsályra, Gutinra, hosszabb túra a rendkívüli szépségű Bódi-tóhoz.

Felvilágosítást nyújt az Erdélyi Kárpát-Egyesület nagybányai osztályának elnöke: Tréger Lajos, Nagybánya, Fürdőtelep. Válaszbélyeg mellékelendő!

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A vadregényes Hargitán kb. 1350 m. tenger színe feletti magasságban van az Erdélyi Kárpát Egyesület

Uz Bence menedékháza:

8 szoba 18 ágygal, 2 tömegszállás 36 ágygal.

Megközelítése: Csíkszeredáig vonattal, innen naponta kétszer közlekedő Mávaut járáttal.

Hálódíjak: közös hálótermekben ágynemű nélkül EKE tagoknak 1 P, szövetségi tagoknak 1.50 P, nem turistáknak 2 pengő. Hálódíj ugyanott ágyneművel 1.60, 2.20 és 2.80 pengő a fenti sorrendben. Kettő és három ágyas szobákban 3.30, 4, 4.70 pengő. Hozzászámítanak még 10% kiszolgálási és 5% forgalmi adót. Levelezés: Székely Géza, Csíkszereda, Kossuth Lajos-u. 26. sz.

Télen, nyáron nyitva. Korlátlan kirándulási lehetőségek a Hargita minden részébe.

Erdély kapujában, a Sebeskörös csodás völgyében, a Zichy csepkőbarlang közvetlen közelében áll az Erdélyi Kárpát Egyesület

Zichybarlangi menedékháza,

ahol 17 szoba és közös turista háló áll a nyaralók rendelkezésére.

Megközelítése: Személyvonattal Zichybarlang megállótól 5 perc. Gyorsvonattal Rév nagyállomástól 6 km. gyalogút.

Hálódíjak: közös turista szálláson pokróc nélkül: 1 pengő. Egyágyas szoba díja EKE tagoknak 2, szövetségi igazolvánnyal ellátott turistáknak 3, nem tagoknak 4 pengő. Kétágyas szoba a fenti sorrendben 4, 6, 7 pengő. Teljes napi penzió napi háromszori bőséges étkezéssel EKE tagoknak 12.— P, szövetségi tagoknak 13.— P, nem turistáknak 14.— P. 8 napnál hosszabb ideig tartó ott tartózkodás után engedmény.

MINERVA

Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt.

Kolozsvár, Brassai-utca 7 szám.

Az erdélyi magyar egyházak könyvkiadó és nyomdai vállalata.

Minerva Nyomdai Műintézet Rt. Kolozsvár. 4864 (Nyomdai f. v.: Major József.)